

Istungidokument

A9-0264/2021

15.12.2020

RAPORT

Kalarohke meri? Meetmed kalavarude taastamiseks maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemest kõrgemale, sealhulgas kalavarude taastamise piirkonnad ja merekaitsealad
(2019/2162(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Caroline Roose

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	14
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	17
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	18

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Kalarohke meri? Meetmed kalavarude taastamiseks maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemest kõrgemale, sealhulgas kalavarude taastamise piirkonnad ja merekaitsealad (2019/2162(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 3 punkti 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 11, 39 ja 191,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv)²,
- võttes arvesse Lissaboni lepingu artiklit 13, milles nõutakse, et liit ja liikmesriigid võtaksid liidu kalanduspoliitika kujundamisel muu hulgas arvesse asjaolu, et loomad on aistimisvõimelised olendid, ning pööraksid seetõttu suurt tähelepanu loomade heaolu nõuetele,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1241, mis käsitleb kalavarude ja mereökosüsteemide kaitsmist tehniliste meetmete abil³,
- võttes arvesse nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta⁴ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta⁵,
- võttes arvesse nõukogu 24. septembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel⁶, eriti selle artiklit 3, mille peamist põhimõtet, et loomi tuleb surmamisel ja sellega seotud toimingutes säästa kõikidest välditavatest valudest, ängist ja kannatustest, kohaldatakse ka kalade suhtes,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiivi 2000/89/EÜ, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik (mereruumi planeerimise direktiiv)⁷,

¹ ELT L 354, 28.12.2013, lk 22.

² ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.

³ ELT L 198, 25.7.2019, lk 105.

⁴ EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

⁵ ELT L 20, 26.1.2010, lk 7.

⁶ ELT L 303, 18.11.2009, lk 1.

⁷ ELT L 257, 28.8.2014, lk 135.

- võttes arvesse nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest⁸, eriti mis puudutab väetiste äravoolu,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele⁹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes¹⁰,
- võttes arvesse ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030, mis määratleti komisjoni 20. mai 2020. aasta teatise pealkirjaga „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2018. aasta resolutsiooni ookeanide rahvusvahelise majandamise kohta: meie ookeanide tulevikku hõlmav kava 2030. aastaks seatud kestliku arengu eesmärkide kontekstis¹¹,
- võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) 2020. aasta aruannet maailma kalanduse ja vesiviljeluse olukorra kohta (SOFIA 2020),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381),
- võttes arvesse komisjoni 16. juuni 2020. aasta teatist „Säästvam kalapüük ELis: ülevaade olukorrast ja suunad 2021. aastaks“ (COM(2020)0248),
- võttes arvesse Johannesburgi 2002. aasta säästva arengu deklaratsiooni, Johannesburgi rakenduskava ja 2012. aasta juunis toimunud ÜRO säästva arengu konverentsi Rio+ 20 lõppdokumenti „Tulevik, mida me tahame“,
- võttes arvesse komisjoni kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF) 2020. aasta aruannet ühise kalanduspoliitika tulemuslikkuse seire kohta (STECF-Adhoc-20-01),
- võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja eelkõige selle konventsiooni bioloogilise mitmekesisuse strateegilise kava 2011–2020 alla kuuluva Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide 11. eesmärki,
- võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi 2019. aasta ülemaailmse hindamise aruannet bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kohta,
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) 2019. aasta eriaruannet

⁸ EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1.

⁹ ELT L 145, 31.5. 2001, lk 43.

¹⁰ ELT L 264, 25.9. 2006, lk 13.

¹¹ ELT C 458, 19.12.2018, lk 9.

ookeani ja krüosfääri kohta muutuvast kliimas,

- võttes arvesse Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Ühingu (IUCN) 2016. aasta resolutsiooni mere elurikkuse säilitamiseks loodud merekaitsealade laiendamise kohta,
- võttes arvesse ÜRO 2030. aasta kestliku arengu tegevuskava kestliku arengu eesmärki nr 14 ookeanide, merede ja mereressursside kaitse ja säästva kasutamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni 25. juuni 2020. aasta aruannet merestrateegia raamdirektiivi rakendamise kohta (COM(2017)0259),
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta¹²,
- võttes arvesse Maailmapanga 2017. aasta raportit nimega „The sunken billions revisited: Progress and Challenges in Global Marine Fisheries“ (Uputatud miljardid: Ülemaailmse merekalanduse edusammud ja katsumused),
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 21. veebruari 2017. aasta eriaruannet nr 1/2017 „Natura 2000 võrgustiku täies ulatuses rakendamiseks on vaja täiendavaid jõupingutusi“,
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti (EEA) 25. juuni 2020. aasta aruannet nr 17/2019 „Marine messages II“ (Meresõnumid II),
- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani otsust juhtumi 640/2019/FP kohta, mis käsitleb läbipaistvust Euroopa Liidu Nõukogu otsustusprotsessis, mille tulemusel võetakse vastu iga-aastased määrused, millega kehtestatakse püügikvoodid (lubatud kogupüük),
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti 1. oktoobri 2015. aasta aruannet nr 3/2015 „Marine protected areas in Europe’s seas: An overview and perspective for the future“ (Merekaitsealad Euroopa meredes: ülevaade ja tulevikuperspektiiv),
- võttes arvesse komisjoni 1. oktoobri 2015. aasta aruannet edusammude kohta merekaitsealade loomisel (vastavalt merestrateegia raamdirektiivi 2008/56/EÜ artikli 21 nõudele) (COM(2015)0481),
- võttes arvesse komisjoni 31. juuli 2018. aasta aruannet, milles antakse hinnang merestrateegia raamdirektiivil põhinevatele liikmesriikide meetmeprogrammidele (COM(2018)562),
- võttes arvesse komisjoni 16. juuni 2020. aasta teatist „Säästvam kalapüük ELis: ülevaade olukorrast ja suunad 2021. aastaks“ (COM(2020)0248),
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A9-0264/2020),

¹² Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0015.

- A. arvestades, et ühise kalanduspoliitika eesmärk on tagada, et püügitegevus ja vesiviljelus on keskkonna seisukohast pikaajaliselt kestlikud ja neid majandatakse sellisel viisil, mis on kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saavutamise ja toiduvarude kättesaadavuse toetamise eesmärkidega; arvestades, et selleks, et saavutada eesmärk järk-järgult taastada ja hoida kalavarude populatsioonide biomass maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saamiseks vajalikust kõrgemal tasemel, tuli maksimaalsele jätkusuutlikule saagikusele vastav kasutamise määr saavutada seal, kus võimalik, 2015. aastaks ning seejärel järk-järgult kõikide varude puhul hiljemalt 2020. aastaks;
- B. arvestades, et kestliku arengu eesmärk nr 14 nõuab ookeanide, merede ja mereressursside säilitamist ja säästvat kasutamist;
- C. arvestades, et merestrateegia raamdirektiivi eesmärk on kaitsta ja säilitada merekeskkonda, ennetada selle seisundi halvenemist ja taastada mere ökosüsteeme ning saavutada 2020. aastaks kogu ELi merevee hea keskkonnaseisund;
- D. arvestades, et merestrateegia raamdirektiivi kohaselt põhineb hea keskkonnaseisund 11 tunnusel; arvestades, et 3. tunnust kohaldatakse kõikide kaubanduslikel eesmärkidel kasutatavate kala ja karploomade populatsioonide suhtes, mis on ohututes bioloogilistes piirides ning mille vanuseline ja suuruseline koosseis annab tunnistust varude heast seisukorrast;
- E. arvestades, et hea keskkonnaseisundi 3. tunnusega on seotud kolm peamist hindamiskriteeriumi – kasutamise jätkusuutlikkus, II) paljunemisvõime ja III) vanemate ja suuremate kalade osakaalu säilitamine –, kuid I ja II kriteeriumi alusel saab hinnata ainult 10,5 % kalavarudest ning Euroopa tasandil puudub rahuldav ühine hindamismetoodika III kriteeriumi hindamiseks;
- F. arvestades, et andmete kogumine mõnede kalavarude, eelkõige Musta mere, Vahemere ja Makaroneesia kalavarude kohta vajab kiiret parandamist, et viia läbi teaduslik hindamine, mis on kalavarude kestlikuks majandamiseks hädavajalik;
- G. arvestades, et ühise kalanduspoliitika raames vastu võetud kalavarude majandamismeetmed on hakanud tulemusi tooma – kestlikul tasemel püütavate kalavarude arv on kasvamas, mistõttu on võimalik seni ülepüütud populatsioonide suurem saagikus;
- H. arvestades, et umbes 38 % teaduslikult hinnatud Atlandi ookeani kirdeosa kalavarudest ja ligikaudu 92 % Vahemere ja Musta mere kalavarudest on ikka veel ülepüütud, mis tähendab, et komisjoni kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee andmetel püütakse neid kalavarusid maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemest rohkem, hoolimata õiguslikust nõudest lõpetada ülepüük 2020. aastaks; märgib, et FAO 2020. aasta SOFIA aruande kohaselt oli 2017. aastal üle püütud 62,5 % Vahemere ja Musta mere kalavarudest;
- I. arvestades, et komisjoni kavandatav lubatud kogupüük Atlandi ookeani kirdeosas oli kooskõlas maksimaalse jätkusuutliku saagikusega kõigi 78 kalavaru puhul, mille kohta olid olemas teaduslikud nõuanded;
- J. arvestades, et 2019. aastal kehtestas nõukogu vastavalt maksimaalsele jätkusuutlikule

saagikusele lubatud kogupüügi 78 liigist 62 liigile; arvestades, et seetõttu eeldatakse, et 2020. aastal on enam kui 99 % Läänemeres, Põhjameres ja Atlandi ookeanis lossitud saagist, mida majandab ainult EL, pärit kestlikult majandatavatest kalavarudest;

- K. arvestades, et Atlandi ookeani kirdeosas on biomassi kasv alates 2007. aastast jätkunud ja 2018. aastal oli täielikult hinnatud varude biomass 48 % suurem kui 2003. aastal; arvestades, et Vahemerel ja Mustal merel on olukord püsunud alates andmeseeriaste algusest 2003. aastal põhimõtteliselt muutumatuna, kuigi alates 2012. aastast võib olla toimunud biomassi väike kasv;
- L. arvestades, et kalastamine maksimaalse majandusliku saagikuse tasemel tähendab kalapüügi taset, mille juures maksimeeritakse kalalaevastiku majanduslikku kasu, mis muudab sektori vastupidavamaks, ja mille juures varusid hoitakse maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemest kõrgemal;
- M. arvestades, et mitme liigiga püügipiirkondade puhul ei ole võimalik kohaldada maksimaalse jätkusuutliku saagikuse mudelil põhinevat liikide majandamist isegi teaduslikult tuntud ja dokumenteeritud püügipiirkondades;
- N. arvestades, et ühist kalanduspoliitikat ei ole veel täielikult rakendatud ja mõningaid selle meetmeid, näiteks kalavarude taastamise piirkondade loomist, ei ole kasutatud;
- O. arvestades, et valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) andmetel on 66 % maailma merekeskkonnast inimsurve tõttu muutunud ning FAO andmetel püütakse 34,2 % kalavarudest bioloogiliselt jätkusuutmatul tasemel;
- P. arvestades, et Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN) nõuab, et lisaks teistele tõhusatele piirkonnapõhistele kaitsemeetmetele muudetak vähemalt 30 % mereelupaikadest 2020. aastaks range kaitsega merekaitsealade ülemaailmseks võrgustikuks, nii et vähemalt 30 % ookeanist oleks kalastamisvaba, kusjuures sotsiaalmajanduslikke tagajärgi ei ole arvesse võetud;
- Q. arvestades, et FAO 2020. aasta SOFIA aruandes kinnitatakse, et majandamine on parim kaitsevahend ja ainus viis kestlikkuse saavutamiseks ning et tulemusliku majandamise all olevad varud on üha jätkusuutlikumad, kuna 78,7 % praegustest ülemaailmsetest merekala lossimistest on pärit bioloogiliselt kestlikest kalavarudest;
- R. arvestades, et ELi elurikkuse strateegia 2030. aastani nõuab õiguslikult siduvat eesmärki, et vähemalt 30 % Euroopa merepiirkonnast oleks kaitse all ning et 10 % ELi merepiirkonnast oleks range kaitse all;
- S. arvestades, et elektroonilisel kaugseirel, näiteks laeva asukoha edastamisel reaalsajalähedaselt, ja kohapealse kontrolli tugevdamisel on merekaitsealade kaitse tagamisel positiivne roll;
- T. arvestades, et merekeskkonna elurikkuse kaol on kalandussektorile, rannikualade ja ülemerepiirkondade kogukondadele ja ühiskonnale tervikuna sotsiaalmajanduslik mõju ning seepärast tuleks elurikkuse kadu vältida; arvestades, et Maailmapanga andmetel tooks kalapopulatsioonide taastamine suuremat majanduslikku kasu kui merekalade

populatsioonide praegune seis;

- U. arvestades, et tervislikud elupaigad, sealhulgas liivakaldad, mererohuga niidud ja korallrahud, on hädavajalikud, et taastada mereökosüsteemi toimimine ja täiendada kalavarusid ning tagada kliimamuutuste leevendamiseks süsiniku neeldajad;
- V. arvestades, et hästi majandatud merekaitsealad on elurikkuse suurendamiseks ja muude liikide, näiteks lindude looduslike elupaikade säilitamiseks väga olulised;
- W. arvestades, et teaduslikult ollakse ühel meelel, et merekaitsealad võivad olla kalandusele oma ülekanduva mõju ja paljunemisele avalduva positiivse mõju tõttu kasulikud, näiteks paljunemiskohtade, noorkalade ja suure paljunemisvõimega suurte emakalade kaitsmise kaudu;
- X. arvestades, et maismaalt, eelkõige osaliselt suletud merebasseinidest, ja muust meretegevusest tulenev reostus mõjutab ka kalavarude taastumist;
- Y. arvestades, et ELi majandatavate kalavarude kvoodiga hõlmatud liikide üldine biomass oli 2018. aastal 48 % suurem kui 2003. aastal;
- Z. arvestades, et loodusest püütud kalad on tänu kalatööstuse väiksele süsinikujalajäljele kaugelt kõige tervislikum ja keskkonnasõbralikum valguallikas maa peal; arvestades, et mereannid on seetõttu kliimamuutuste vastu võitlemisel parim valik;
- AA. arvestades, et Euroopa Liidu Nõukogu ei ole seni järginud Euroopa Ombudsmani soovitusi avalikustada lubatud kogupüüki käsitlevate määruste vastuvõtmisega seotud dokumendid juba varem;
- AB. arvestades, et kalapüük maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel annab Atlandi ookeani kirdeosas endiselt positiivseid tulemusi;

Kalavarude majandamise parandamine, et lõpetada ülepüük

1. kordab üleskutset ühist kalanduspoliitikat täielikult rakendada, et taastada ja säilitada kalavarude populatsioonide biomassi selline tase, mille juures nad on võimelised andma maksimaalset jätkusuutlikku saagikust;
2. rõhutab, et loodusel, kaladel ja muudel elusorganismidel on olemuslik väärtus, isegi kui nad jäävad inimtegevusest puutumata;
3. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles laiendama teadusuuringuid, et 100 % Euroopa vetes püütavate kalade varudele antaks hinnang hiljemalt 2025. aastaks ning kõigi nende varude kohta arvutatakse välja maksimaalne jätkusuutlik saagikus, kui see on teaduslikult võimalik;
4. märgib, et andmete kogumise eest vastutavad liikmesriigid ning need andmed on kalavarude seisundi hindamiseks hädavajalikud; juhivad tähelepanu sellele, et määruse (EL) 2017/1004 (kalandussektori andmete kogumist, haldamist ja kasutamist käsitleva liidu raamistiku loomise kohta)¹³ artikli 23 kohaselt peab komisjon esitama Euroopa

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1004, 17. mai 2017, kalandussektori andmete kogumist,

Parlamendile ja nõukogule määruse rakendamise ja toimimise kohta aruande;

5. palub komisjonil esitada lubatud kogupüügi kohta oma ettepanekud ja nõukogul kehtestada lubatud kogupüük maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemel, nagu on ette nähtud ühise kalanduspoliitika määruses;
6. palub komisjonil, liikmesriikidel ja teadusringkondadel töötada välja mitme liigiga püügipiirkondade majandamise ja kasutamise optimeerimise teaduspõhine mudel; märgib, et see mudel peaks võimaldama kohaldada maksimaalse jätkusuutliku saagikuse kasutamiseks sarnaseid majandamisesmärke kogu ühises kalanduspoliitikas, võimaldades jälgida rakendatud majandamisreeglite arengut;
7. nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks kalavarude majandamisel ökosüsteemipõhise käsituse rakendamist, sealhulgas mitut liiki hõlmavate käsituste ühe suureneva kasutamise teel, et minimeerida püügitegevuse ja muude tegurite, näiteks kliimamuutuste negatiivset mõju mere ökosüsteemidele, kalapopulatsioonidele ja ühiskonnale ning tagada ookeanide vastupidavus kliimamuutustele; kordab, et täielikult dokumenteeritud kalapüük ja kvaliteetsed andmed on kalavarude majandamise parandamisel keskse tähtsusega; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et parandada harrastuskalapüüki puudutavate andmete kogumist, võttes arvesse selle keskkonnamõju ja sotsiaalmajanduslikku väärtust;
8. kutsub komisjoni üles jätkama selektiivsuse parandamise kavade toetamist ning tegema kalavarude majandamisel ökosüsteemipõhise käsituse rakendamiseks kindlaks, millised tavad on kalavarudele, ookeanide elurikkusele ja merekeskkonnale kahjulikud, ning võtma meetmeid nende piiramiseks ja muutmiseks;
9. kutsub komisjoni üles jätkama selektiivsuse parandamise ja mittesihtliikide allesjäämise kavade toetamist ning võtma arvesse uuringute tulemusi, millest nähtub teatavate püügimeetodite, näiteks põhjatraalimise või peibutuspuügivahendite kasutamise kahjulikkus, ning nende kasutamist oluliselt piirama;
10. on seisukohal, et pärast ühise kalanduspoliitika hindamist 2022. aastaks peaks EL vajaduse korral kohandama praeguseid kalavarude majandamise tavasid ja kiirendama üleminekut vähese mõjuga kalapüügile, et mitte ainult säilitada kalavarud praegusel tasemel, vaid – mis veelgi olulisem – suurendada kalavarusid ja taastada mereökosüsteemid, konsulteerides selleks sidusrühmadega, eelkõige kalandussektoriga, ning toetada selliseid meetmeid Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kaudu;
11. on seisukohal, et eriline tähelepanu ja toetus tuleks suunata väikesemahulisele kalapüügile, mis võib olla vähem röövellik ja säästvam mitte ainult bioloogiliste varude majandamise seisukohast, vaid ka sotsiaalmajanduslikust seisukohast;
12. kutsub komisjoni üles toetama merestrateegia raamdirektiivi kohase hea keskkonnaseisundi kriteeriumi (III) näitajate ühtlustamist, et kehtestada võrdlusalused ja

haldamist ja kasutamist käsitleva liidu raamistiku loomise ning ühise kalanduspoliitikaga seotud teadusliku nõustamise toetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 199/2008 ELT L 157, 20.6. 2017, lk 1.

hindamismetoodika, mis on ühised kõigis liikmesriikides;

13. kutsub komisjoni üles uurima muude näitajate kui maksimaalse jätkusuutliku saagikuse kasutamise asjakohasust kalavarude majandamisel, võttes arvesse liikide vastasmõju ja sotsiaalmajanduslikke tegureid ning kliimamuutuste ja reostuse mõju; märgib, et mõnes riigis uuritakse ja rakendatakse teisi näitajaid, nagu maksimaalne majanduslik saagikus;
14. märgib, et inimtegevuse surve vähendamine kalandussektoris nõuab rohkem teadusuuringuid ja innovatsiooni, et arendada ringmajanduse, kestlikkuse ja püügivahendite selektiivsusega seotud häid tavaid;
15. rõhutab väikesemahulise rannapüügi tähtsust ja usub, et see sektor võib üleminekut kalavarude kestlikule majandamisele oluliselt hõlbustada; kutsub seetõttu iga liikmesriiki üles suurendama sellele sektorile eraldatavate riiklike kvootide protsenti;
16. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid võtaksid vastu andmekogumisprogrammid, mis hõlmavad püügitegevuse mõju keskkonnale laiemalt, sealhulgas tundlike liikide kaaspüügile ja merepõhjale;
17. nõuab, et nõukogu avalikustaks vastavalt Euroopa Ombudsmani soovitusel eelnevalt kõik lubatud kogupüüki käsitlevate määruste vastuvõtmisega seotud dokumendid ning järgiks määrust (EÜ) nr 1049/2001 ja määrust (EÜ) nr 1367/2006;

Kaitsealade võrgustiku laiendamine ja selle majandamise parandamine

18. rõhutab, et kuigi Euroopa Liit on teinud edusamme ja saavutanud eesmärgi, et 10 % Euroopa vetest on määratletud kaitsealadena, pole merekaitsealade võrgustik kaugeltki täiesti efektiivne ning ainult väga väiksel osal olemasolevatest merekaitsealadest on majanduskavad ja kaitsemeetmed;
19. rõhutab, et edukad merekaitsealad toovad suurt sotsiaalmajanduslikku kasu, eriti rannikukogukondadele ning kalandus- ja turismisektorile, ning et merekaitsealad võivad täita kalavarude taastootmise peamisi ökoloogilisi funktsioone (pakkudes kudemiskohti ja noorkalade kasvukohti) ja parandada nende vastupidavust;
20. peab tervitavaks komisjoni 2030. aasta elurikkuse strateegias tehtud ettepanekut, et vähemalt 30 % ELi merepiirkonnast oleks kaitse all;
21. palub komisjonil teha selle ettepaneku kohta mõjuhindamise;
22. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks vastu suunised merekaitsealade eesmärkide täitmiseks igas ELi merepiirkonnas, et tagada tasakaalustatud geograafiline jaotus ja ökoloogiline esindatus;
23. nõuab tungivalt, et liikmesriigid määraksid merekaitsealad nende eesmärkide saavutamiseks linnudirektiivi¹⁴ ja elupaikade direktiivi¹⁵ ning merestrateegia

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta. ELT L 20, 26.1. 2010, lk 7.

¹⁵ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta. EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

raamdirektiivi kohaselt;

24. nõuab, et merekaitsealad loodaks ühendatud alade sidusa võrgustikuna, mille hulka kuuluvad ka avamere- ja süvamerepiirkonnad; tuletab meelde nõuet lõpetada põhjatraalimine piirkondades, kus sügavus ulatub üle 400 m ja kus teadaolevalt leidub haavatavaid mereökosüsteeme või kus neid võib leiduda;
25. nõuab, et komisjon kehtestaks liikmesriikidele merekaitsealade majandamise kohta mõjusad teaduspõhised suunised ning looks merekaitsealade klassifikatsiooni, milles võetakse arvesse nende alade loomisetappi, majandamiskavu ning kasu ökosüsteemile ning mis tuginevad kehtivatele suunistele, näiteks Rahvusvahelise Looduskaitseleidu üleilmsetele standarditele;
26. rõhutab, et kui komisjon sõlmib kolmandate riikidega kalanduskokkuleppeid, peab ta ühtlasi võtma majandamis- ja juhtimismeetmeid, näiteks nägema ette merekaitsealad, mis võimaldavad parandada kalavarude majandamist ja võidelda nende kokkulepete arvukate kumulatiivsete mõjurite vastu, nagu reostus, ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük ning selliste tavade arendamine nagu suuremahuline kalapüük, mis seab ohtu mõnede kalavarude kestlikkuse;
27. nõuab, et liikmesriigid võtaksid olemasolevate ja tulevaste merekaitsealade jaoks vastu tugevad ja tõhusad majandamiskavad ning kehtestaksid tugevamad kontrolli-, seire- ja järelevalvemeetmed, et tagada merekaitsealadest kinnipidamine;
28. nõuab, et merekaitsealade kontrollis, seires ja järelevalves osaleksid nii töendus- kui ka harrastuskalapüügi sektor ning asjaomased organisatsioonid, kes on pädevad inim- ja majandustegevust merel juhtima (nt piirkondlikud kalavarude majandamise organisatsioonid või Rahvusvaheline Mereorganisatsioon);
29. rõhutab, et Natura 2000 aladel võetavaid, ELi liikmesriikide esitatud kalavarude majandamise meetmeid tuleb rohkem kontrollida, et tagada kooskõlas ühise kalanduspoliitika artikliga 11 kaitse-eesmärkide saavutamine;
30. rõhutab, et alade määramine ja majandamismeetmete väljatöötamine peaks põhinema parimatel kättesaadavatel teaduslikel nõuannetel;
31. tunnistab, et merekaitsealade ja muude kaitsealade edu sõltub sellest, kas neil on kindel teaduslik alus ning kas töenduslikud ja harrastuskalurid, rannikukogukonnad ja muud sidusrühmad tunnustavad neid, ning selgest teavitamisest selle kohta, mida, kuidas ja miks kaitstakse; nõuab seetõttu, et merekaitsealade kavandamisse, majandamisse ja seiresse kaasataks kalandussektor, sealhulgas väikesemahulise kalapüügi komponent ja teaduslikud kalavarude majandamise asutused ning muud sidusrühmad; nõuab, et merehariduspiirkondade loomise kaudu soodustataks kodanikuühiskonna osalemist;
32. rõhutab, et merekaitsealade loomisel on vaja terviklikku ja sidusat käsitlust, mis ei tähenda mitte ainult töonduspüügi piiramist, vaid ka teiste tegevuste ülevaatamist, mille hulgas on näiteks fossiilkütuste uurimine ja kaevandamine, muu tooraine kaevandamine, suuremahuline vesiviljelus, süvendustööd, avamere tuulepargid, transport ning harrastuskalapüük ja muu vabaajategevus;

33. kutsub liikmesriike üles ühise kalanduspoliitika alla kuuluvate kalavarude taastamise piirkondade võrgustikku laiendama, eriti kui on selgeid tõendeid kalavarude kaitseks kehtestatud alammõõdust väiksemate kalade suure kontsentratsiooni või kudealade kohta; rõhutab, et ühise kalanduspoliitika toimimise kohta koostatavasse aruandesse tuleb lisada selliste alade määramise ja tulemuslikkuse hindamine;
34. palub, et rahvusvahelistel läbirääkimistel, mida peetakse väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel ja piirkondlike kalandusorganisatsioonide raames merekeskkonna elurikkuse kaitse ja säästva kasutamise lepingu üle, toetaksid komisjon ja liikmesriigid merekaitsealade loomiseks avamerel või väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel kõikehõlmavat üleilmset mehhanismi, et võtta pärast seda, kui merekeskkonna elurikkuse kohta väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni on saavutatud kokkulepe, uute tõhusalt hallatavate piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas avamerel merekaitsealade loomisel ennetav roll; tuletab meelde, et merekaitsealade loomist väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel tuleb toetada sotsiaal-majanduslike ja ökoloogiliste mõjuhinnangutega, mis põhinevad parimatel kättesaadavatel teaduslikel nõuannetel;
35. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama mõtet, et ookean tervikuna pakub inimkonnale ökosüsteemi teenuseid ning seetõttu tuleb ookean tunnistada ÜRO egiidi all toimuvatel rahvusvahelistel läbirääkimistel üleilmseks hüveks;

Tegelemine teiste keskkonnateguritega, mis ohustavad kalavarude taastamist

36. rõhutab, et kiire ja tõhus tegutsemine kliimamuutusega võitlemisel on ülioluline mereorganismide populatsioonide ja mereelupaikade tervislikul tasemel hoidmiseks, seega ka säästva kalapüügi jätkamiseks ning pikemas perspektiivis toiduga kindlustatuse tagamiseks; tuletab meelde, et Pariisi kliimakokkuleppe artikli 2 kohaselt peavad osalised püüdma suurendada võimet kohaneda kliimamuutuste ebasoodsa mõjuga ja parandada vastupanuvõimet kliima muutumisele ning edendada vähese kasvuhoonegaaside heitega arengut viisil, mis ei ohusta toidutootmist;
37. rõhutab, et merekaitsealad aitavad ökosüsteemi vastupanuvõime tugevdamise kaudu kaasa kliimamuutustega kohanemisele; nõuab tungivalt, et liikmesriigid tugevdaksid oma riiklikes kliimamuutustega kohanemise strateegiates merekaitsealade võrgustike rolli;
38. rõhutab, et kalavarude taastamiseks ja nende säilitamiseks kestlikul tasemel tuleb tegeleda ka mõne kliimamuutustega seotud inimtekkelise mõjuriga, nagu hapnikupuudus ja hapestumine, samuti mitmesuguste peamiselt maismaa- ja merereostusallikatega, millel on kalavarude taastamisele negatiivne mõju või mis suurendavad nende kaitsetust, nagu nitraadid, reovesi, väetised, pestitsiidid, mürgised kemikaalid, tööstustegevusest ja massiturismist tulenev reostus, vesiviljeluse jäägid, plasti-, sh mikroplastireostus, päikesekreemid, hormoonid, mürareostus, naftalekked ning kaotatud ja kõrvaleheidetud püügivahendid;
39. kutsub komisjoni üles avaldama uuringu selle kohta, milline on nende eri saasteallikate mõju kalavarude taastamisele ja mere ökosüsteemidele;
40. rõhutab, et merede ja ookeanide reostuse vastasesse võitlusesse tuleb kaasata kalurid;

kutsub seetõttu komisjoni üles nõudma tungivalt, et liikmesriigid võtaksid vastu õigusaktid, millega lubatakse kaluritel tuua kõik merel püütud jäätmed maale; on seisukohal, et nende sätetega tuleks kehtestada kaluritele ja asjakohaste kogumissüsteemide kasutamiseks stiimulite süsteem;

41. rõhutab, et tuleb tõsta mittesihtliikide ellujäämismäära, vähendades nende püüdmisel ja vabakslaskmisel tekkivaid vigastusi ja stressi;
42. kutsub komisjoni üles neid ettepanekuid kaaluma ja võtma neid arvesse kalavarude säilitamist ja mere ökosüsteemide kaitsmist käsitlevas uues tegevuskavas, mis komisjonil on kavas esitada 2021. aastal, ning ühise kalanduspoliitika läbivaatamisel ja kõigis tulevastes seadusandlikes ettepanekutes;
 - o
 - o o
43. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Aastaks 2020 tuli saavutada hea merekeskkonna olukord ja kõiki kalavarusid pidi olema kestlikul tasemel. Ühise kalanduspoliitika meetmed on hakanud vilja kandma. Kestlikul tasemel püütavate kalavarude arv kasvab, mis võimaldab suurendada teatud liikide saagikust, kes olid veel hiljuti ohustatud. Ometi pole merestrateegia raamdirektiivi eesmärged ega ühise kalanduspoliitika eesmärged saavutatud. Eesmärgi ulatust ja kliimamuutusega seotud uusi ohte arvestades ressursside säilitamisest ja keskkonna kaitsmisest enam ei piisa, vaid tegeleda tuleb ka nende taastamise ja parandamisega.

Üks ühise kalanduspoliitika eesmärged on 2013. aastast saadik olnud lõpetada kõigi Euroopa kalavarude ülepüük ning hakata hiljemalt 2020. aastal kohaldama kalavarude suhtes maksimaalset jätkusuutlikku saagikust. Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF) kohaselt toimub Kirde-Atlandil 38 % kalavarude puhul ja Vahemerel 92 % kalavarude puhul endiselt ülepüük. Ühine kalanduspoliitika tuleb täielikult ellu viia ja tuleb võtta lisameetmeid.

Hoolimata Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu (ICES) suurtest pingutustest ei ole mitte kõiki kalavarusid teaduslikult nii palju hinnatud, et nende andmete alusel oleks võimalik maksimaalne jätkusuutlik saagikus välja arvutada. Piisavate teaduslike andmete ja nende analüüsimiseks vajalike vahendite puudumist kasutatakse sageli argumendina, et õigustada teatud liikide kohta, eriti Vahemeres, lubatud kogupüügi ja kvootide kehtestamata jätmist. Komisjon ja liikmesriigid peavad teadustöö ulatust suurendama, et saavutada eesmärk, mille kohaselt tuleks hiljemalt 2025. aastaks hinnata kõiki Euroopa vete kalavarusid ja arvutada välja nende maksimaalne jätkusuutlik saagikus. On lubamatu, et jätkame selliste kalaliikide püüdmist, kelle kohta pole piisavalt andmeid, sest sellega seatakse need liigid ohtu.

Kuigi maksimaalne jätkusuutlik saagikus võimaldab kalavarude stabiliseerimist, siis ainult sellest kalavarude kestlikuks taastamiseks ei piisa. Teadlased on välja töötanud veel ühe näitaja: maksimaalse majandusliku saagikuse. Kui maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärk on maksimaalne kestlik püük, siis maksimaalse majandusliku saagikuse kohaselt tuleb kalu püüda sellest tasemest allpool, et parandada kalavarude vastupidavust. Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruandes ookeanide ja krüosfääri kohta selgitati kliimamuutuste mõju meredele ja kaladele. Seda arvesse võttes ja pikaajalise toiduga kindlustatuse tagamiseks on oluline säilitada piisavalt suur varu, mis võimaldaks kalaliikidel kliimamuutuste mõjudele vastu pidada, ja vähendada samal ajal kütuse tarbimist. Kalapüük maksimaalse majandusliku saagikuse kohaselt, s.o kalurite jaoks majanduslikult tulusaimal tasemel parandab ka sektori majanduslikku vastupidavust. Maksimaalne majanduslik saagikus, mida praegu kohandatakse vaid Islandi majandatavatele kalavarudele, võimaldab tagada kaluritele parema sissetuleku ja soodustada kõige ohustatumate kalavarude taastumist. Komisjon peab taotlema maksimaalse majandusliku saagikuse kohta teaduslikku arvamust ning fikseerima lubatud kogupüügi selle järgi.

Ka selektiivsuse parandamine võib anda häid tulemusi. Merekeskkonda vähem mõjutavate püügitehnikate uurimine peab jätkuma ning EL peab neid uuringuid toetama. Paljudes uuringutes on rõhutatud teatud püügitehnikate, näiteks põhjatraalimise ja peibutuspüügivahendite kahjulikkust. Nende kasutamine peab olema rangelt piiratud. Nende vahendite põhjustatava reostuse probleemi võivad lahendada ökoloogilised või biolagunevad

peibutuspuügivahendid, kuid nende kasutamine ei saa olla pikaajaline lahendus, sest see tehnika pole selektiivne.

Väikesemahulises kalapüügis on juba kaua kasutatud vähem kahjulikke tehnikaid. Väikesemahuline kohalik kalapüük, millega luuakse palju töökohti ja toodetakse kõrge kvaliteediga tooteid ning mis on ka keskkonnahoidlikum, on Euroopa kalanduse tulevik. Seda tuleb kaitsta õigusaktidega ning igale riigile tuleb määrata õiglane osa lubatud kogupüügist ning kvootidest.

Ainult kalavarude majandamise meetmetest ookeanide kaitsmiseks ei piisa. Ühises kalanduspoliitikas ette nähtud nn ruumilised meetmed, nagu merekaitsealad või kalavarude taastamise piirkonnad, võivad aidata kalavarusid taastada ning merede elurikkust kaitsta.

Ühises kalanduspoliitikas, merestrateegia raamdirektiivis, linnudirektiivis ja elupaikade direktiivis ning riigisisestes õigusaktides ette nähtud meetmeid on rakendatud puudulikult ja vähe ning rakendatavaid meetmeid ei koordineerita piisavalt. Mõnda neist, näiteks kalavarude taastamise piirkondi, mis on ette nähtud ühise kalanduspoliitika artiklis 8, on vaevalt kasutatud. Meetmeid haldavad asutused pole alati samad. Nende vahe tuleb luua tihedamad sidemed.

Bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis ja ÜRO säästva arengu eesmärkides on ette nähtud, et 2020. aastaks peab kaitse all olema 10 % maailma vetest. EL saavutas selle eesmärgi 2017. aastal, vähemalt paberil. Teadlased ja Rahvusvaheline Looduskaitseliit (UICN) soovivad, et 2030. aastaks tuleks kaitse alla võtta 30 % vetest. Parlament on seda nõudmist korranud paljudes oma resolutsioonides ja komisjon lisas selle ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiasse 2030. Et see eesmärk saavutada, tuleb see sätestada ELi õiguses ja muuta see õiguslikult siduvaks.

Tuleb aga vaadata seda, mis peitub nende määrade taga. Mitme uuringu tulemuste järgi pole paljude merekaitsealade kohta kehtestatud majandamiskava ega tõhusaid meetmeid. See olukord ei tohi jätkuda. Komisjon ja liikmesriigid peavad rohkem pingutama, et kõigi olemasolevate merekaitsealade kohta koostataks tõhusad majandamiskavad.

Merede ja ookeanide hea keskkonnaseisuga taastamiseks tuleks 30 % kaitse all olevatest aladest poolt, st 15 %, kaitsta eriti palju. Nende alade hulka peaksid kuuluma piirkonnad, kus on keelatud igasugune püük ja majandustegevus, aga samuti kalavarude taastamise piirkonnad, mis on ette nähtud ühise kalanduspoliitikaga, samuti piirkonnad, kus on keelatud vaid kõige probleemsemad püügitehnikad, olenevalt kohalikest oludest ja aastaajast. Halvenenud keskkonnaseisundiga piirkonnad tuleb taastada. Kavandatud meetmete korrektse rakendamise tagamiseks tuleb edusamme kindlaks määratud intervallide järel kontrollida.

Selliste alade kaitsmiseks tuleb mitte ainult piirata kalapüüki, vaid ka muud, nt transporti, energiatootmist, mineraalide ja fossiilkütuste kaevandamist, massiturismi, süvendustöid ja suuremahulist vesiviljelust, ning võtta meetmeid välistest saasteallikatest tuleva reostuse piiramiseks.

Pärast kontseptsiooni loomist 2014. aastal on kalavarude taastamise piirkondi loodud väga vähe. Teatavad kalavarude taastamise piirkonnad, näiteks „Jabuka/Pomo Pit“, mille lõi Vahemere üldine kalanduskomisjon (CGPM-GFCM) 2017. aastal, on juba tulemusi andnud.

See asub strateegiliselt soodsas kohas, kus paljunevad teatud kalaliigid, eriti heik; nii on selle kalaliigi varud taastunud ja seda isegi väljaspool kaitseala. Projekti toetavad kohalikud kalurid.

Kalapopulatsioone on taastada aidanud ka teised merekaitsealad, mis loodi, et hakata kaitsma kindlaid liike. Rootsis on merikotkaste kaitseks alates 1979. aastast osas Åsvikelandet-Kvädö (Natura 2000 ala SE0230138) looduskaitsealast kalapüük keelatud. Selle tulemusel kasvas röövkalade (nt haugide, ahvenate) arv ja suurus Läänemere rannikualadel.

Kalurite heakskiit merekaitsealadele on nende edu oluline element. Kalurite kaasamine merekaitsealade ettevalmistamisse ja majandamisse on ülitähtis. Samuti võivad kalurid osaleda merekaitsealade seires; peale selle tuleb rohkem kasutada laevaseiresüsteemi (VMS-süsteem) ja teha sagedamini kohapealset kontrolli.

Praeguse ja tulevase Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) ressursse tuleks kasutada eelkõige selleks, et luua rangelt kaitstud merealad, sidusrühmade koolitamiseks ning nende alade majandamiseks ja seireks.

Ühtlasi on oluline parandada teadmisi eri saasteallikate mõjust mereelustikule ning võtta asjakohaseid meetmeid, et mõju vähendada või vältida. Raportis kutsutakse komisjoni üles käsitlema ka järgmiste saasteallikate mõju: nitraadid, eriti poolsuletud meredes, heitvee töötlemine, põllumajanduses kasutatavad fütosanitaartooted, tööstussaaste, plasti-, sh mikroplastisaaste, sigaretiotsad, päikesekreemid ja hormoonid.

Need majandamis-, tehnilised, ruumilised ja keskkonnameetmed aitavad üheskoos mitte ainult saavutada ELi ökosüsteemidega seotud keskkonnameetmeid (nt meretaimestiku ja linnuliikide kaitsmine ja taastamine), vaid parandada ka kalavarude tervist ning tuua kalandussektorile pikaajalist kasu.

**TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA
VASTUTAVAS KOMISJONIS**

Vastuvõtmise kuupäev	3.12.2020
Lõpphääletuse tulemus	+: 16 -: 8 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Massimo Casanova, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Giuseppe Ferrandino, João Ferreira, Søren Gade, Francisco Guerreiro, Anja Hazekamp, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Grace O'Sullivan, Manuel Pizarro, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Ruža Tomašić, Peter van Dalen, Theodoros Zagorakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Carmen Avram, Catherine Chabaud

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

16	+
GUE/NGL	Anja Hazekamp
NI	Rosa D'Amato
PPE	François-Xavier Bellamy
RENEW	Izaskun Bilbao Barandica, Catherine Chabaud, Søren Gade, Pierre Karleskind
S&D	Clara Aguilera, Carmen Avram, Isabel Carvalhais, Giuseppe Ferrandino, Predrag Fred Matić, Manuel Pizarro
VERTS/ALE	Francisco Guerreiro, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

8	-
ECR	Bert-Jan Ruissen, Ruža Tomašić
PPE	Niclas Herbst, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis, Peter van Dalen

4	0
GUE/NGL	João Ferreira
ID	Massimo Casanova, Rosanna Conte, France Jamet

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu